ГО[illegible] II. ЦАРИГРАДЪ, 3 ФЕВРУАРІЙ 1868. БРОЙ 10

Лошо нѣщо е да ся помѣстя нѣкой отъ началата си когато сѫ правы.

МАКЕДОНІЯ.

ВѢСТНИКЪ ЗА НАРОДА

Κάκιστον πρᾶγμα νὰ σαλεύῃ τὶς ἀπὸ τὰς ἀρχάς του, ὅταν εἶναι ὀρθαί!

МАКЕДОНІЯ излѣзва за сега веднѫжь на недѣлѭ-тѫ въ сѫботѫ. — Цѣна прѣдплатена за годинѫ 4 бѣлы меджидіе-та за въ Цариградъ, а четь за по вѣнъ на всякдѣ — за шесть мѣсеца 2 ½ за въ Цариградъ а за по вѣнъ на всякдѣ 3. — За три мѣсеца 1 ½ бѣло меджидіе за всякдѣ.

Писма не освободены отъ пощенскѫ платѫ и парѫчванія за вѣстникъ не съдружены съ прѣдплатѫ-тѫ не ся пріемѫтъ.

Подписка-та на спомоществованіята става въ Цариградъ при Редактора и издателя на МАКЕДОНІЯ П. Р. Славейкова при Одунъ-Капіѭ Н-о 68. Статіи и писма за общеполезны работы помѣстяватъ ся безъ платѫ, а за частны извѣстія плаща ся по 2 гр. редътъ, и кога ся повтори по грошъ.

Подписка на спомоществованія ставатъ и при отредены по вѣнъ настоятели, които и отговарятъ за вѣстникътъ.

КАКЪ ОТИВАМЫ

Никога не може ся доволно доисказа че нищо на свѣтътъ, было добро или зло, не може да стане, ако человѣцытѣ го нещѫтъ. Това си е стара и непрѣложна истина. Може ли нѣкой да отвори очитѣ на Петра или на Павла, ако нераче той? За право не може, и отъ тамъ излѣзва това, което инакъ мѫчно може да ся разясни, дѣто двама человѣцы при еднаквы душевны дарбы и при едны и исты срѣдства за изображеніе пакъ не бываръ еднаквы въ душевнѫтѣ крѣпость на животъ-тъ.

Тая въ частность истина има сѫщѫтѫ важность и въ смотреніе на цѣлъ народъ. Може ли нѣкой да направи единъ кой-годѣ народъ просвѣтенъ и могущественъ (защото просвѣщеніето е могущество, сила), когато тойзи народъ не рачи това? За право никога! А когато единъ народъ въ животъ-тъ си на свѣта не иска да сѣди като просякъ на гноището, той трѣба да настоява и да заляга съ оружіето на умѣтъ да освои за себе си достойно мѣсто; но не ище ли това, не ся ли залавя да го върши, тогазь таквозь мѣсто не може му го достави никой на свѣтътъ, ни най силнытъ пріятель отъ странѫ, ни най вѣщійтъ и самоотверженытъ доброжелатель изъ срѣдъ него.

То е тъй, както сѫ двѣ по двѣ четыри.

Отъ нѣколко врѣме зе да ся чува и между насъ и отъ день на день все по грѣмко да ся говори, че ный Българитѣ трѣба да ся развыемъ въ учебно-историческый животъ, щото и нашійтъ милъ народъ въ животътъ си между другытѣ съподданы народы да не прѣдставя вече най униженото сѫщество, но единъ по живъ духъ и достойно по бройностьтѫ му мѣсто. Но само съ думы ный ще достигнемъ до тамъ до дѣто достига онзи, който непрѣстанно сѣнува за голѣмъ имотъ, за славѫ, а па отъ другѫ странѫ ни съсъ прьсть непомрьднува да изработи поне единѫ сухѫ коричкѫ хлѣбецъ за празднытъ си търбухъ. Какво може да помогне това само дѣто да искамы, да желаймы и да дрѣмкамы на праздно, безъ да помьрдамы, безъ да давамы и безъ да помагамы? Трѣба работяніе, работяніе трѣба, защото само изработената работа ся брои нѣщо на свѣтътъ, желаніето е сѣнка, а прикаскытѣ вѣтьръ, само работата е истинско. Но гдѣ е нашата искарана работа, гдѣ е това което може да прѣнася и да прѣсажда просвѣщеніето между всичкытѣ членове на народа?

За злѫ честь, на дѣло ся показва, че ный нищо нѣмамы въ смыслътъ на душевното просвѣщеніе, а то ще каже че нищо не смы вѣрвили, та па и сега вѣрвимъ ли нѣщо и какво вѣрвимъ?

Много ся е говорило за хладностьтѫ и немареніето на нашитѣ сънародницы спрямо могущественытѣ срѣдства на просвѣщеніето, спрямо книжевностьтѫ изобщо, а най вече спрямо дневнѫтѫ и повременнѫтѫ.

Говорили смы и ный самы доста и смы ся оплаквали за това и по опытътъ който отъ 20 годины и до днесь имамы, за жалость неможемъ ни съ единѫ рѣчь да ослабимъ това оплакваніе нито да направимъ тѫзи повинность у насъ по-малко тежкѫ, а още можемъ да приложимъ и да ѭ уголѣмимъ съ най мрачны шарове.

Можемъ ли да кажемъ, че въ нашій народъ читателитѣ сѫ чакъ толкозь малко? Ако сравнимъ читателитѣ съ писателитѣ, то ще видимъ, че броятъ на нашій народъ отъ 5,000,000 жители, и да туримъ най долнето число на 250-тѣ единъ да знае да чете, не ще ли излязатъ поне 20,000 читатели? Всичкото наше духовенство, вситѣ наши учители, и повечето отъ нашитѣ търговцы знаѭтъ и да четѫтъ и да пишѫтъ. А има вече и между всичкы тѣзи человѣцы ако не съ основно а то съ достаточно образованіе, което малко или много туряръ въ състояніе да могѫтъ да разберѫтъ колко е нуждно ученіето и просвѣщеніето. Но кажѣте сега какво смы прѣдпріели? каквы дѣйствителны прѣдпріятія смы показали за книжевностьтѫ за тѣзи елементы конто разносятъ и распространяватъ просвѣщеніето? *Ахъ!* трѣба ли отговоръ за това? Никждѣ и нищо важно още не е излѣзло на свѣтъ и не може да излѣзе съ подпомаганіе на нашитѣ съотечественицы читатели, ни единъ писатель или книжевникъ отъ нашитѣ до днесъ не е пристигнѫлъ още съ трудътъ си нити водѫ да искара за піеніе а не хлѣбътъ си да заслужи: особено періодическытѣ ни списанія, вѣстницытѣ ни най-вече сѫ кратководневны, щомъ ся родятъ и ето прѣдъ общѫтѫ апатіѭ и общѫтѫ флегмѫ скоро ся скостяватъ и надѫтъ въ гробъ.

Защо е това така?

Нека повторимъ да искажемъ напълно недоисказанѫтѫ до сега истинѫ — че нашата читающа публика, самата наша интелигенція не е още проникнѫта съ правѫтѫ идеѭ за народното образованіе, и самытѣ за конто можетъ да кажемъ, че сѫ колко-годѣ проникнѫты и тѣ сѫ зели егоизмътъ за общо начало.

Нека земемъ за примѣръ двѣ три лица отъ прѣдніѭтѫ стражѭ на нашій народъ. Чиновницы отъ нашѫтѫ народность ни свѣтскы ни черковны още нѣмамы, до сегашнитѣ ни по-тѫзи часть на образованіето водители. духовны наставницы, владыцытѣ оставямы на странѫ като не наши и не въ правый пѫть водивши ны; тѣхнытѣ създанія и слѣпы до вчера орждія чорбаджінтѣ ны, лишены отъ тѣхнѫтѫ подпоркѫ, незначатъ нищо, и ако сѫ доброжелателны за да направятъ нѣщо добро не умѣѭтъ и не имъ прилѣга, ако ли сѫ злорадницы, както въобще быва по голѣмата часть отъ тѣхъ, защото на злото голѣмо умѣяніе и прилѣгъ ся не изискува, то тѣхнѫтѫ дѣятелность друго отъ пакость и прѣчкы не произвежда; и тъй оставямы на странѫ и тѣхъ не като съвсѣмъ невлѣятелны но като таквызь на конто влѣяніето е повече врѣдително неже спасително. Тогазь остава ни нижнето духовенство, и търговцытѣ.

Нижнето духовенство, раздѣлено както е на мірско и мънастырско, вмѣсто да е както трѣбаше да бѫде будилникъ на идентѣ по положеніето, сношеніето и влѣяніето си въ народа, вмѣсто да буди и да поощрява любовъ къмъ ученіето, любовь къмъ четеніето, любовь къмъ всичко що може да повдигне просвѣщеніето; защото духовницытѣ и священницытѣ сѫ ужь между народа конто ся броятъ по учены и по разбиратъ и по званіето ни сѫ нѣкакъ на това служеніе посвятены, намѣрвамы гы, съ твърдѣ малкы исключенія, обыкновенно немарливы, безучастны въ святыйтъ подвигъ на народното образованіе, потѫнѫли и тѣ въ общѫтѫ апатіѭ, немьрдатъ, нешаватъ, нищо не правятъ, и освѣнъ прьстіе да кърнатъ нищо друго не вѣрвѫтъ; а най вече мънастырското или черното духовенство. Нашитѣ мънастыри сѫ пълны съ хора, душевното не работяніе не иска голѣмѫ сірміѭ, и тъй той си е *рахатъ*, за нищо не ще да знае за нищо ся не грыжи, всичката му дѣятелность е да ся наслаждава на живота, както го той разбира или да спасява душѫтѫ си въ бездѣйствіе въ добродѣтельтѫ на святыйтъ мързелъ, на ли за това ся е и зачернилъ та ся е юкалугерилъ!

Мірското духовенство — и то — ако по-злѣ не постѫпва но-доброто му постѫпваніе е рѣдкость отъ най голѣмытѣ.

Търговцытѣ ни — колкото за по-тежкытѣ, т. е. по-богатытѣ остава си почти непрѣложна старата оназь прикаска

„Търговецъ и патріотъ.

Бѣлъ гарванъ е у народъ.„

Съ малы нѣкои исключенія тѣ оставатъ вѣрни на званіето си, което е да търси въ всичко кяръ, тѣ сѫ патріоты или ся показватъ таквызь тамъ дѣто гы блазни чеще докачатъ нѣщичко; ако ли е нѣкой тъвъ да го неискушава тъй силно бѣстъ на любостяжаніето, то не може да е е подъ властьтѫ на скѫперническыйтъ демонъ, който свитъ като зълъ смокъ въ дълбокѫтѫ му студенѫ касѫ не му дава да посегне къмъ неѭ за подпомаганіе нѣкое общенародно добро. Ако ся обърнеѣ къмъ тѣзи що сѫ отъ втора ржкѫ, наистинѫ тѣхъ като по-млады и по-образованичкы, виждамы гы нѣкакъ по-живкы, по-дѣятелны, по-ревнителны и колко-годѣ по-щедричкы за народното образованіе но колко минутно е и у тѣхъ това утѣшелно зрѣніе! Днесь тъй и утрѣ ако оплѣѭтъ, тѣ отдаватъ това на излишнѫтѫ ревность ставатъ, злъчны порицатели и своекористны вече доброжелатели на народа а нѣкои и измѣнницы на чистѫтѫ народнѫ мысьль, души подкупны и продажны, новы търговцы съ народныйтѣ интересы; ако ли разбогатѣѭтъ, тѣ идатъ вече въ категоріѭтѫ на тежкытѣ търговцы, ставатъ искренны наслѣдницы на тѣхнѫтѫ апатіѭ на всичкы онѣзи доры за тѣхъ но безинтересны за народа войства. И тъй нѣколко годинкы сѫ и самата надежда отъ тѣзи новы градане исчезва, търсишь гы и не гы намѣрѫшь, гледашь въ общинытѣ и не можешь да ны различишь отъ старытѣ имъ членове пѫкъ всяка община и глуха и мрьтва както си е была вчера и онзи день, всѣко лежи въ блатото на немареніето, единъ дреме, другый спи и тъй проспиваѭ животътъ си, всичкы заспали, вѣчно заспи!

Колко жалостно това! но то е цѣла истина.

Въ таозь неподвижно състояніе като ся намѣрятъ, общинытѣ ни, то писателитѣ ни колкото сѫ и каквыто сѫ оставатъ безпитатели, и когато напишѫтъ нѣщо за дго издадѫтъ на свѣтъ, принудены сѫато просяцы да просятъ за подписни, и пакъ не ся добываръ до тѣхъ, и й отъ день на день истива у тѣхъ ревностьта, хващатъ все по-малко да работъ до дѣто най-послѣ изгаснува съвсѣмъ енергіѭтѫ имъ. Но тойзи начинъ всякой читель у насъ става песимистъ, тоесть нему ся вѣрва, че може да стане нѣщо хубо на свѣтъ-тъ, и колкото повече има нѣкого волѭ и вѣтрѣшно побужденіе работи за народа си, толкозь пове ся отчайва, все повече тѫжи и ся опла. Едны умерены въ непрѣстанѫ бѫ и напущатъ ся, а другы оставатъ ся борятъ и ся мѫчятъ, борятъ ся и мѫчятъ въ най пълнѫтѫ смысьль прѣчьтѫ. Нашитѣ потомцы съ не е была освѣнь борбы и мѫкы, трудове и чемеры.

Не отричамы, че частны лица като водители могѫтъ да помогнѫтъ и да извѣршатъ доста за да изведѫтъ народа на пѫтя на единъ по-добьръ животъ, животъ просвѣщенъ; но когато народътъ пріема всичкы тѣзи напъванія на таквызь водители съсъ неизмѣнѫ апатіѭ, тогазь водителитѣ за резултатъ на трудоветѣ и борбытѣ си ще иматъ само разстроено здравіе, горкы и прѣгоркы обманы, а самъ си народъ-тъ — некадѫрность злочестинѫ и все злочестинѫ.

Това нѣщо е твърдѣ серіозно. Опытътъ е доказалъ и всякой единъ часъ все подтвърдява, че народъ безъ едно по-горне образованіе не е друго освѣнъ изгубена стража въ животътъ.

Всякой Българинъ, — но всякой, безъ исключеніе ни на едного какъвто и да е, всякой трѣба да мысли че е и той удъ на своя народъ, че и той съставя недѣлимѫ часть на народного тѣло, и че интересытѣ на народа не сѫ да ся не касаѭтъ и до него, но сѫ яко закачены и въ самото негово бытіе. Въ честитый и благоденственный народный животъ, честито и благоденственно живѣе всякой членъ неговъ, всяко частно лице, но всяко пакъ лице не може да не страдае и да не бѫде злочесто когато изобщо страдае и е злочестъ всичкый народъ. За насъ Българитѣ не е мыслимъ до толкозь нуждно да разяснявамы теоритически тѫзи истинѫ — всякой листъ отъ нашѫтѫ гражданскѫ и черковнѫ Исторіѭ и самото ни днешно положеніе спрямо гьрцытѣ грѣмогласно ни ѭ проповѣдва и дѣйствително ни ѭ подтвърдява.

За оплакваніе е това състояніе, когато частнитѣ лица на единъ народъ, сматрятъ идеѭтѫ на народнѫтѫ будущность като нѣщо което ся некасае до тѣхъ, когато тѣ самы ся непамѣрватъ въ неѭ, когато не живѣѭтъ у неѭ съсъ всичкытѣ си мысли и чувствованія. Който сматря народностьтѫ като едно праздно понятіе, той прави най-голѣмо зло на тойзи народъ на който принадлежи и отъ който происхожда, защото съ равнодушіето си, съ немареніето си той друго не прави освѣнъ да ся уничтожи това понятіе което е душата на народный животъ.

Може ли единъ народъ да сѫществува, да живѣе безъ общото понятіе за частното си народно бытіе? Никога. Може ли да ся казва и да бѫде той народъ честитъ когато е необразованъ, и непросвѣтенъ? Никога. Просвѣщеніето е *тестімоніюм жюріс* сѫдебно свидѣтелство за самобытность въ душевный погледъ. И тъй необходимо е за насъ да имамы, все по-развыто образованіе, трѣба да произведемъ колкото е възможно по-богата книжевность, трѣба най-послѣ да направимъ просвѣщеніето, потребность на живота. Защото безъ единъ по-горенъ душевенъ животъ, нито сега смы нѣщо, нито утрѣ можемъ да бѫдемъ по-друго, и никога нашата будущность не ще бѫде каквото трѣба да бѫде; и както смы вѣрвѣли ный до сега ако вѣрвимъ все тъй, то на попытваніето си КАКЪ ОТИВАМЫ, никога не бы могли да дадемъ другъ отговоръ отъ онзи който далъ гарванътъ, като го попытали *„Какъ ти отиватъ галуне дѣцата?— Колкото отиватъ, рекъ той, все по черны ставатъ.„*

Но кой е тойзи, дѣто ще доведе народа до единъ по-горенъ степень на

мнытѣ си поборницы и труженицы, когато гы оставя да ся отчайватъ — то ще каже, че той не иска да е народъ, неиска да ся просвѣти, а тогазь никой и не може да го просвѣти.

Ный неподмѣтамы това частно за себе си или *про домо*, ный смы вече обрѫгнѫли да ся мѫчимъ и да ся боримъ, но подмѣтамы го общо за всичкы наши събратія книжевницы отъ народа ни, и казвамы го прѣдъ присѫтствіето на неотразимыйтъ тойзи въпросъ: какво ще стане съ нашѫтѫ будущность, ако въ смотреніе на просвѣщеніето и образованіето си ся необрнемъ нѣкакъ по-надобрѣ и непомрьднемъ нѣкакъ по напрѣдъ?

Всякой който носи името Българинъ, нека серіозно си прѣдстави тѫзи мысьль и нека незабравя, че исторіята никому не дава повече отъ колкото самъ той иска и си заслужи.

ДА ВЪРВИМЪ НАПРѢДЪ!

Вървѣте напрѣдъ, нестойте на едно мѣсто, не бѫдете небрежливы нъ ся трудѣте да ся просвѣтите, просвѣщеніето е свѣтлина а невѣжеството тьмнина. Тыя и подобны тѣмъ възванія дохождатъ отъ Западъ и Сѣверъ, отъ Истокъ и Югъ, и ны правятъ да ся стрѣснемъ отъ сънытъ въ който смы спали даже и спимъ.

Чюденъ наистинѫ е 19-й вѣкъ! Гледашь нравственный свѣтъ, по всичкото земно кълбо, расклатенъ и распаленъ, всѣка словесна жива тварь иска да отвори очитѣ си и да ся ползува отъ привилегіитѣ които Провиденіето ѝ е дало. Всякой иска да испытва и да рѣшява, иска му ся той самъ да е глава на умътъ си, не е доволенъ другъ да го води. Това е и право. Всѣкой трѣба да мысли за себе си, а не да затвори очитѣ си и да ся остави на другы да го влачятъ.

Гледамы че Англія, Франція, Прусія и всичка Германія, Съед. Американскы Държавы, и пр. при высокѫтѫ си образованность, употрѣбляватъ всичкы възможны средства за напрѣдваніе въ просвѣщеніето. Като ся радватъ на настоящето си състояніе, трудятъ ся да го направятъ по цвѣтуще и по благополучно. Търсятъ по сгодны и по успѣшны начина за общенародното образуваніе. Щомъ че намѣрятъ единъ недостатъкъ, трудятъ ся да го махнѫтъ. Така Г-нъ Дюре, министрътъ на просвѣщеніето у Франціѭ, който е единъ живъ, уменъ и рѣшителенъ патріотъ, е почнѫлъ да искорени всичкы възможны недостатки които спъватъ просвѣщеніето на единородцытѣ му.

До сега въспытаніето на дѣвойкытѣ у Франціѭ е было повечето въ рѫцѣтѣ на калугеркы и калугеры, които, като самы сѫ прости, немогѫтъ да помагѫтъ на неопытнытѣ младѣжи. Г-нъ Дюре е казалъ на професоритѣ у университетитѣ да прибиратъ дѣвойкытѣ отъ по 14 до 20 годины и да имъ показватъ за литературѫ, исторіѭ, астрономіѭ, естественны наукы и пр. Той срѣща много мѫчнотіи въ това прѣдпріятіе. Папската партія както всѣкога е противна на всѣкѫ свободѫ, слѣдователно на доброто на человѣчество, така и сега ся е опълчила противъ кроежитѣ на тогова человѣка. Тѣ, Іезуититѣ казватъ, че свободата и ученіето щѣли да повредятъ църквѫтѫ имъ! Добры основы, та и добры водители и въспитатели! Ще ли Г-нъ Дюре да склони на тѣхнытѣ мнѣнія? Не! той е дѣятеленъ и рѣшителенъ и не ще остави Іезуититѣ да тѫпчятъ доброто на Франціѭ. Свободата е основата на този министръ.

Така и второстьпенитѣ въ просвѣщеніето народы както Руссія, Австрія, Италія и др. сѫ ся запрѣтилѝ да вмѫкнѫтъ просвѣщеніето въ своето отечество и да възвысятъ свойтѣ народъ. Завѣденія ся основаватъ, новы книгы ся печататъ, и гласове выкатъ: вървѣте напрѣдъ! образувайте ся!

Като гледамы всичкы тѣзи старанія на другытѣ по горни отъ насъ народы, чини ми ся колко неразумно даже и грѣшно нѣщо ны е да мълчимъ относително на този важенъ прѣдмѣтъ. Человѣкъ, казвамы, е роденъ не да живѣе за да яде и послѣ да умрѣ, нъ да яде за да живѣе да принесе ползѫ на человѣчеството да ся приготви за смьрть и тогазь да умрѣ. Трѣствуватъ за общенародното добро. Въ просвѣщеніето ный смы много надирѣ, още смы въ сънытъ на тьмнинѫтѫ. Има много спѫнкы които сѫ ни овьрзали и не оставятъ ны да напрѣдвамы колкото трѣба, има много тьрніе въ пѫтьтъ ни къмъ просвѣщеніето и така ни прѣпятствуватъ въ пѫтешествіето ни къмъ доброто. Трѣба обаче тѣзи спѫнкы да сѫ хвьрлятъ на странѫ, трѣба тѣзи тьрніе да сѫ отнстятъ, за да е чисть пѫтьтъ ни къмъ образуваніето. Да помнимъ, че сега е 19-й вѣкъ и е срамотно да спимъ, като почти всичкы народы сѫ будны и дѣятелны. Ный смы още въ простотѫ и простота голѣма, и трѣба да ся трудимъ да изліземъ на видѣло. Срамота ще ни е да сѣдимъ въ мракътъ когато около насъ свѣти свѣтлина.

Наистинѫ ный смы напрѣднѫли нѣколко крачкы, почнали смы да ся овръщамы отъ замрьзнѫлото ни въ невѣжеството състояніе. Можемъ да ся похвалимъ, че въ малко годины смы направили голѣмъ успѣхъ, нъ това небыва да ни умаля щото да останемъ въ настоящето си положеніе. Като гледамы настоящето и го сравнимъ съ прѣминѫлото можемъ и трѣба да ся радвамы, нъ въ сѫщето врѣме трѣба да ся насърдчимъ съ по горѣщи трудове да напрѣдвамы за да можемъ послѣ по много да ся радвамы.

Имамъ намѣреніе послѣ да посвѣщѫ нѣкои спѫнкы за просвѣщеніето между насъ, и да покажѫ, спорѣдъ силытѣ си, лѣкътъ имъ. Дано милитѣ ни единороди оцѣняхѫ свѣтлинѫтѫ като свѣтлинѫ. Дано убьрняхѫ по голѣмо вниманіе върху образованіето на умътъ когото Бог ни е далъ не да е затворенъ въ мракъ, нъ да ся образува и разработи, да Го прослави да принесе ползѫ на человѣчеството и да ся наслаждавамы съ него.

А. С. Цаовъ.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΜΝΗΣΙΣ ΤΙΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗΣ ΑΧΡΙΩΝ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ.

Ὁ Σαμουὴλ ἔχων βοηθὸν τὸ ἐθνικὸν αἴσθημα καὶ τὰς ἐθνικὰς δυνάμεις ὑπερέβη τὰς προσπαθείας κατακτητὴν τοιούτων, ὁποῖοι ἦσαν οἱ τῆς πρώτης δυναστείας βασιλεῖς, ὁ Κροῦμος καὶ ὁ Συμεώ. Τὸ Βουλγαρικὸν βασίλειον ἐξετείνετο ἀὸ τοῦ Δουνάβεως διῆκον διὰ τῆς Πρεσλβας μέχρι τῆς Θράκης, διὰ τῆς Ἀχρίδος μέχρι τῆς Ἀδριατικῆς Θαλάσσης, διὰ τῦ Μελεγίκου, Σερρῶν καὶ Βερροίας μέχι τοῦ Ἀργιπελάγους, διὰ τῆς Λαρίσσης μέχρι τῶν Θερμοπυλῶν. Ὁ σύγχρονος τῷ Σαμουὴλ Ἀρχιεπίσκοπος Α΄ Ἰουστινιανῆς ἠδύνατο νὰ ἀρκεσθῇ εἰς μόνον τὸν Τίτλο: " Ἀρχιεπίσκοπος πάσης Βουλγαρίας„ χωρὶς νὰ ἀπαριθμῶνται λεπτομερῶς αἱ ἐπαρχίαι αἱ ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τῆς παιαᾶς αὐτοῦ καθέδρας· διότι πραγματικῶ ὅλαι καὶ ἐκ περισσοῦ μάλιστα, ἐμπεριλμβάνοντο εἰς τὸ βασίλειον τοῦ Σαμουὴλ. Ἐκ τῆς βιογραφίας τοῦ ἁγίου Βλαδιμίρου τοῦ ἐξ Ἐλβασανίου συγχρόνου τοῦ Σαμυὴλ, καταφαίνεται, ὅτι κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν Ἀρχιποιμὴν Ἀχρίδος ἦν ὁ ἁγιωτατος καὶ σοφώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Νικόλος.„ Ἐκ δὲ τῶν διαδόχων αὐτοῦ εἶναι γνωστοὶ, κατὰ τὸν Λεικηνὸν καὶ τὸν Κορινὸν, ὁ Φίλιππος, ὁ Δαβὶδ, καὶ ὁ Ἰωάννης· οἱ πάντες Βούλγαροι τὸ γένος ἐκ Ἑβρῶν.

Ὁ Σαμουὴλ ὡς ἐχθρὸς ἀμείκτος τῶν Βυζαντινῶν καθ' ἅπασαν τὴν μρὰν αὐτοῦ βασιλείαν οὐδ' ἅπαξ ἦλθεν εἰς διαλλαγὰς μετὰ τοῦ Βυζαντίου. Ἐνεῦθεν δὲ καὶ ἡ παράδοσις, ὅτι ἐκοινώνησεν τῷ Πάππα ἐξαιτοῦμενος, ἵνα ἀναγνωρῇ αὐτὸν βασιλέα κατὰ τὴν τότε σηνήθειαν δὲν στερεῖται καθ' ὁλοκληρίαν πιθανότητος· αἱ σχέσεις αὗται δὲν ἠδύναντο νὰ ἔχωσιν ἐπιῤῥοὴν καὶ ἐπὶ τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων, καὶ διὰ τοῦτο δὲν δυνάμεθα νὰ ἀπορρίψωμεν καὶ τοῦτο, ὅτι ὁ σύγχρονος τῷ Σαμουὴλ Ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Ἰουστινιανῆς καὶ πάσης Βουλγαρίας ὡς Βούλγαρος τὸ γένος, ἠδύνατο κατ' ἀπαίτησιν βασιλικὴν στηριζομένην εἰς τὴν εὐλογίαν τοῦ Πάππα. νὰ τιτλοφορῆται Πατριάρχης„ καθάπερ μνημονεύει περὶ τούτου ὁ περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ XIII αἰῶνος ἀκμάσας βασιλεὺς τῶν Βουλγάρων Καλοϊωάννης ἐν τῇ πρὸς τὸν Πάππαν Ἰνοκέντιον τὸν τρίτον ἐπιστολῇ αὐτοῦ.

ἠλ συνετάραξεν ἡ αἵρεσις τῶν Βογομίλων, κατὰ τῆς ὁποίας ὅμως ἀνεφάνησαν καὶ δραστήριοι ἀντίπαλοι. Τοιοῦτος ἦν ὁ Βούλγαρος πρεσβύτερος Κοσμᾶς, ἀκμάσας ἐν αἰῶνι δεκάτῳ, οὗτινος οἱ κατὰ τῶν Βογομίλων λόγοι οἰσὶ πλήρεις θείου ζήλου καὶ ἐν τῇ ἁπλότητι αὐτῶν πειστικοὶ καὶ ἀποδεικτικοί. Οἱ λόγοι οὗτοι καθιστῶσιν ἡμῖν ἀρκοῦντως γνωστὴν τὴν οὐσίαν τῆς αἱρέσεως ταύτης, τῆς ὁποίας γενέτειρα κατὰ IX αἰῶνα ἦν ἡ Ἀρμενία. Ἐκεῖθεν δὲ μετενεχθεῖσα εἰς τὴν Βυζαντινὴν αὐτοκρατορίαν ὑπὸ Ἀσιανῶν ἀποίκων ἐνισχύθη πρὸ πάντων ἐν Βουλγαρίᾳ ἐπὶ τῆς Βασιλείας τοῦ ἀσθενοῦς Πέτρου. Οἱ ὀπαδοὶ τῆς αἱρέσεως ταύτης σωζόμενοι ἄχρι τῆς σήμερον εἰσὶ γνωστὶ ὑπὸ τὸ ὄνομα Παβλικιάνοι, οἵτινες ἀπὸ πολλοῦ ἤδη προσῆλθον εἰς τὴν Δυτικὴν ἐκκλησίαν. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅτι οἱ σύγχρονοι Ἀρχιεπίσκοποι τῆς Ἀχρίδος καὶ πάσης Βουλγαρίας ἠγωνίσθησαν, ἵνα ἐκριζώσωσι τὰ ζιζάνια τῆς αἱρέσεως ταύτης τὰ σπαρέντα ἐν τῷ ποιμνίῳ αὐτῶν. Τοῦτο τουλάχιστον δύναταί τις νὰ συναγάγῃ ἐκ τούτου, ὅτι Σικελιώτης Μοναχὸς Πέτρος ὅστις ἐπὶ βασιλείου τοῦ Μακεδόνος διατρίψας (868) ὡς βασιλικὸς πρεσβευτὴς ἐν τῇ Ἀρμενικῇ πόλει Τιβρίκῃ, ὅπου ἔζων Παβλικιάνοι, ἐξέμαθε τὰς λεπτομερείας τῆς αἱρέσεως αὐτῶν, καὶ συγγράψας περὶ τούτου ἀφιέρωσε τὴν συγγραφὴν εἰς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Βουλγαρίας.

Ὁ κατὰ τῶν Βυζαντινῶν αἱματηρὸς πόλεμος ὁ διαρκέσας καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῆς βασιλείας τοῦ Σαμουὴλ ἐτελείωσε διὰ τῆς δευτέρας κατακτήσεως τῆς Βουλγαρίας, ὡς ἐκ τῆς ὁποίας ὁ Βασίλειος ἐπωνομάσθη Βουλγαροκτόνος. Ὁ Σαμουὴλ καθορῶν τὴν προσεγγίζουσαν πτῶσιν τοῦ βασιλείου αὐτοῦ δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπιζήσῃ εἰς τὴν τελευταίαν καταστροφὴν, ἀπέθανεν αἰφνηδίως τῷ 1014. Ὁ υἱός αὐτοῦ Γαβριὴλ Ραδομίρος ἐφονεύθη ὑπὸ τοῦ ἑτεροθαλλοῦς αὐτοῦ ἀδελφοῦ Ἰωάννου τοῦ Βλαδισλάου τοῦ τελευταίου βασιλέως ἀπὸ τῆς δυναστείας τοῦ Σαμουὴλ, μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ὁποίου ἡ Βουλγαρία τελειωτικῶς ἡνώθη ὑπὸ τῶν Βυζαντινῶν (1018). Ἀπὸ δὲ τῆς ἐποχῆς ταύτης ἄρχεται νέα περίοδος τῆς Ἱστορίας τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Α΄ Ἰουστινιανῆς, ἥτις, ὡς θέλομεν ἰδῇ ἀκολούθως,, διαρκέσασα τρεῖς καὶ ἥμισυ αἰῶνας (μέχρι τοῦ 1340) δύναται νὰ ὀνομασθῇ διὰ τὴν ὑπερίσχυσιν τῶν Βυζαντινῶν Βυζαντινὴ Περίοδος. (ἀκολουθεῖ)

ОПРАВДАНІЕ И СВѢСТЯВАНІЕ

(Продълженіе отъ брой 9)

III.

Въ Българіѭ нашето отечество до скоро за наукѫ броехмы знаніето на чужды языцы и за мѫдрость изученіето на черковный редъ: и за това училищата приличахѫ и на много мѣста още приличатъ на дълбокытѣ бездны въ които споредь митологіята Сатурнъ крыеше дѣцата си отъ свѣтлинѫтѫ.

Ученіето и тогазь и за сега още е въ нашитѣ рѫцѣ подъ надзорътъ на духовенството ны, това като имаше и има още двѣ происхожденія, высокото Грьцко происхожденіе, и малкото Българско, послѣдва щото и учителитѣ да ся раздѣлятъ на два стана, единыйтъ да е подъ крылата на владыцытѣ, другыйтъ на оныи отъ поповетѣ които можихѫ да уцѣлѣѭтъ отъ фенерскыйтъ міязмъ; и така имахмы и имамы за срѣдство на отхранѫ и образуваніе отъ еднѫ странѫ Елинскыйтъ языкъ въ онѣзи мѣста, които сѫ сѣдалища на владыцытѣ и тамъ до дѣто имъ ся простира рѫката, а отъ друга старна Славенската книга тамо дѣто благословената рѫка на владыцытѣ не достигаше, или по онѣзи които оставахѫ въ прѣзрѣніе поради занятіята си исключително съ скотоводство и земледѣліе.

Каквы бѣхѫ и каквы сѫ владышкытѣ учителіе? Таквизь каквыто бѣхѫ и защитницытѣ имъ φυσιςἀμφοτέρων ἀσκοι πεφυσιωμένοι. Каквы бѣхѫ вторытѣ? Разбира ся че каквыто и покровителитѣ имъ, на здравіе хлопясали и на облекло дринавы: училищата на единытѣ бѣхѫ зданія добрѣ изградены и съ добры фондовы снабдены, а на другытѣ просты стаи служехѫ за това, често и безъ одарь, и дѣчицата съ торбичкѫ на рамо намирахѫ ся повечето натрькаляны по земѭтѫ като прасета.

Първытѣ предавахѫ четырытѣ тома на Патуса, вторытѣ Наустиницѫтѫ; нѣма да сте любопытны вѣрвамы за успѣхытѣ и на единытѣ и на другытѣ, но длъжность ни е да вы забѣлѣжимъ че надаренытѣ отъ мѫдростьтѫ на Патуса, който ся изучваше едвамъ въ осемъ годины напояваха ся и напояватъ ся съ еднѫ надмѣнность и гордость люциферскѫ, и това е естественно, кога това ученіе ексотическо и на народа и на мѣстото не е никому понятно, трѣба убо да ся пріима като нѣщо небе-

главѫ на Юпитера: плодътъ му бѣше да оставатъ тѣзи мѫдрецы товаръ на родителитѣ, отвращеніе на ближнытѣ и съблазнь на обществото. А дѣцата които ся учяхѫ на Наусницѫ имахѫ поне това, че сохраняваха съ първѫтѫ простотѫ и неученіе природнѫтѫ си скромность и народныйтъ си здравъ разумъ.

Между тѣзи школы отъ начало не съществуваше не борбѫ ни соперничество, каквото ны расказватъ да е имало по-между Платоновѫтѫ и Аристотелевѫтѫ школѫ, растояніето бѣше голѣмо което гы отдѣляше, каквото е оновa на единъ челебія и на единъ овчарь. Еднытѣ не въспріемахѫ нито *добро утро* да рекѫтъ на другытѣ, еднытѣ хвьрчахѫ по небето, другытѣ пълзяхѫ по земѭтѫ, и ако нѣкогаси идяхѫ въ градътъ въвирахѫ ся горкытѣ при слугытѣ: когато първытѣ си перчахѫ на чело всякога на най-высокытѣ кругове на обществото.

Една революція коренна ся извърши отъ годины насамъ въ почитаніето на двѣтѣ системы. Едната ся губи и послѣдувателитѣ ѝ ся смаляватъ, другата ся въздига и ся уважява до небеса, това станѫ отъ нетърпимостьта на днешный вѣкъ къмъ обманътъ и схоластицизмътъ на срѣднійтъ, прѣдъ положителнытѣ науки тѣ ся прьснѫхѫ както призрацытѣ прѣдъ свѣтлината. Луциферъ падѫ отъ небето и падѫ въ дъното на Пькалътъ, смиреномудрытѣ учители на наусницѫтѫ ся счетохѫ за просвѣтители.

Нека убо издиримы и причинытѣ на това самопроизволно промѣненіе за да видимы имать ли си и раджонътъ за да ся прогласятъ вѣчны побѣдители, или е едно просто своенравіе на врѣмето, каквото е вкусътъ на человѣцытѣ да промѣняватъ дрехѫтѫ.

Много отъ нашитѣ единородцы отъ двадесеть и тридесеть годины на самъ ся прьснѫхѫ по вънъ за просвѣщеніе, и съ истинскѫтѫ наукѫ коіѭто като пчелытѣ събрахѫ, изучихѫ много отъ тѣхъ и педагогическѫтѫ методѫ на образованытѣ мѣста по които ся скытахѫ, и кога ся върнѫхѫ посеяхѫ сѣмето на истинѫтѫ и на полѫтѫ.

При това европейската цивилизація доближи до стѣнытѣ на турскѫтѫ имперіѭ, и много отъ родителитѣ видѣхѫ съ очитѣ си що ся извьршва отъ вънъ плетътъ и по-похвално подражаніе трудяше ся всякой да въведе въ отечеството си щото образува образованытѣ. Всица бѣхмы зрители на борбѫтѫ въ Грьціѭ между онѣзи които мысляхѫ да ся въспитаватъ на мрьтвыйтъ елинскый языкъ, и онѣзи които прѣдлагахѫ да ся пріеми простогрьцкыйтъ за училищенъ языкъ, на първата идея прѣпорщикъ бѣше Неофитъ Дука а на втората Корай, на първыйтъ послѣдователитѣ гы прѣкарахѫ на макаронадѫіи, и падвахѫ съсъ смѣхъ и *юхѫ*.

Това като станѫ кои души отъ насъ не ся свѣстиха? Дѣйствително, елинскыйтъ языкъ е богатъ, на него има толкозь хубавы списанія, той е языкъ класическый, учатъ го като наука и европейцытѣ, както и днешнитѣ Грьцы прѣдпочитатъ днешныйтъ тѣхенъ языкъ, а старыйтъ свой оставятъ да го учатъ и тѣ като наука? Таквазь една жертва прилично е да става за придобываніе на голѣмѫ ползѫ! Да! Тая полза ся добыва лесно отъ ученіето на всякѫ наукѫ по матерній языкъ.

И отъ тогазь умножи ся числото на ревнителитѣ на народнѫтѫ книгѫ и науката взе да ся водворява и у насъ.

Друга една причина. Нашитѣ буквы и грьцкытѣ буквы сѫ еднаквы; тѣ сѫ сѫщытѣ еврейскы обьрнѫты на опакы: но пакъ ный си имамы нѣкои наши и тѣ нѣкои свои си. Защото единътъ и другыйтъ языкъ иматъ собственны гласове и звукове, и таквызь които грькътъ българскытѣ неможе да произнесе и Българинъ грьцкытѣ подобно неможе да изрича: едно особенно устроеніе на гърлото има единътъ и другыйтъ, което гы характеризува. Това анатомическо различіе упази единътъ отъ съвършенно сливаніе съ другыйтъ, тѣ до старость живѣѭтъ наедно а единътъ на другыйтъ неможе да ся прѣправи, и тъй ся присмиватъ помежду си: но Грькътъ мысли за похваленъ неговыйтъ недостатъкъ, и отдава го на българскыйтъ языкъ, когото нарича *хондри глоса* и сѫди недостатъкътъ на Българина за срамотенъ на сѫщійтъ и отдава го совѣстно на тѫпоуміе, което много простодушны вѣрватъ.

И тъй лукавыйтъ Грькъ и въ двата случая намира причинѫ на прѣзираніе; но това събуди много честолюбивы.

Грькътъ има много крывѫ мисль за благозвучіето на единъ языкъ, но за него не ни е думата, а понеже е за писменностьта позволявамы си да забѣлѣжимъ, че ако бы благозвучіето както го разбира дѣдо Ираклійскый, то днешната писменность далечь отъ да ся ползува или вреди отъ него, тя стои въ обратно слово на таквозь едно благозвучіе: виждте на най совершенната литература е нѣмската, послѣ слѣдва англійската, третя е французската, и най надирѣ иде оная на музикалныйтъ италіянскый языкъ.

Но нека ся повьрнемъ на прѣдмѣтътъ си.

На едно дѣто шесть или седмь годишно, което още незнае *азъ букы*, което познава языкътъ си, каквото познава бащѫ си и майкѫ си, ако му прѣдложите прѣдъ очитѣ чуждѫ книгѫ на чуждъ языкъ знаете ли, че буквытѣ на онѫзи книгѫ ще му стьрчатъ като трьніе, че значеніето на речитѣ ѝ ще му сѫ вьрти въ главѫтѫ, като темны облацы? Прочее ако вѣрвате че едно дѣте съ нѣжнытѣ си босы,

то и да гони да стигни сѣнката на облацытѣ, надѣйте ся тогазь и вашата метода да е практическа.

Какво правятъ добрытѣ родители кога има да минуватъ чадата имъ такъвъ трънливъ пѫть? Обуватъ гы съ дебелы обуща, и дѣцата припкатъ свободно безъ да си утрепватъ краката; таквазь е и за умътъ. Обуща за него сѫ изученіето на онзи языкъ, който е ссукало дѣтето съ майчиното си млѣко, него като изуче всичко му е пристѫпно, чрѣзъ него лесно изучава и наукы и языцы. И за увѣреніе на любителитѣ на чуждѫтѫ отхранѫ стига да кажемъ, че европейскытѣ дѣца изучватъ единъ мьртавъ класическы языкъ въ растояніе на годины не повече отъ двѣ, и изучватъ елинскыйтъ много по-добрѣ и отъ чутовнаго Клеобула, за това и той и всичкытѣ Грьцы елинисты при тѣхъ сѫ ся осъвьршествували въ него.

Ный съ едно примѣрно прилѣжаніе кажете ни молимъ, колко елинисты имамы? Дѣ сѫ тѣ? Като смы го учили толкозь годины наредъ и не е ли че хыляды млады по край мѫжѫтѫ отъ него добихѫ отвращеніе и къмъ наукѫтѫ и ся іѫ оставили? Но на тѫзи трудность и мѫжѫ на ученицытѣ, учителитѣ вмѣсто да намѣрятъ причинѫтѫ ѝ и да управятъ себе си тѣ изнамѣрвахѫ най варварскытѣ мучителства като истинны инквизаторы на най невиннѫтѫ възрасть. Кой не знае каквы мѫчителскы способи не изнамѣри и употрѣби просвѣтителятъ на сѣверниѫ Тракіѫ Г. Цукала?

Тойзи прѣдмѣтъ е толкозь важенъ, щото за подкрѣпленіе на думѫтѫ прѣди да го оставимъ, ный желаемъ да го изяснимъ още съ единъ примѣръ по-блистателенъ.

(ще ся свърши)

Грьцкыйтъ елементъ на службѫ въ Турското Правителство.

Подъ Горнето насловіе Левантъ Хералдъ обнародува дългъ единъ членъ отъ който извличамы слѣдующето:

„"Печатътъ, органъ на всенародното мнѣніе всякога съ радость извѣстява добрѫтѫ волѭ на Правителството. Но ный мыслимъ че длъжностьта на единъ вѣстникарь не е само похвалата, и че за него е една свята длъжность да въздигне гласътъ си, когато види, че не ся опазва достаточно началото положено като основѫ на всеобщото прѣобразованіе въ Имперіѭтѫ. Тази е точката която ни кара да ся залавямы въ размышленія които ся раждатъ естественно въ умътъ ни като разглеждамы каталогътъ на служителитѣ (*амплоайе*) отъ разнытѣ народности въ правителственѫ службѫ, каталогъ, който ни е съобщенъ отъ нѣкои наши пріятели. Ный забѣлѣжихмы въ този каталогъ оскърбителны и неисключителны неравенства. И като говоримъ само за грьцкыйтъ елементъ, единъ простъ изгледъ врьхъ този каталогъ ни показва, че той ся намира въ единѫ твърдѣ слабѫ съразмѣрность отъ колкото не позволява напрѣдваніето му въ книжнинѫтѫ, наукытѣ и искуствата, числото на населеніето му поне равно съ числото, на другытѣ народы въ Имперіѭтѫ. Отъ 1855 хрістіянытѣ ся призовахѫ оффициіяло да участвуватъ въ управленіето на Имперіѭтѫ. Отъ тогазь насамъ този позывъ ся е повторилъ много пѫти; като знакъ на тѣзи расположенія на Правителството, ный не ще можемъ, по злополучіе да поменемъ освѣнь едно твърдѣ малко число грьцы высшы служители при Высокѫтѫ Портѫ. Трима или четирма грьцы назначены за *муавины* при вилаетскытѣ управители; двама управители на окрѫжнія и единъ съвѣтникъ на общійтъ управитель въ Критъ; титлата *моширъ* дадена на Н. Высочество Муссурусъ паша, двама *мектубчіи* сега скоро назначены за Критъ; това е мыслимъ, всичкыйтъ каталогъ на высшитѣ служители гьрцы назначены отъ 1855. Ако прибавимъ на тѣзи высши служители числото на другытѣ долни служители гьрцы, то едва ли ще стигне на шестдесеть. Да предположимъ сега че сѫществуватъ още четырдесеть другы второстепенны и непознаты отъ насъ, тогазь ще имамы всичко около стотина служители които принадлежатъ на грьцкѫтѫ народность. Ный не щемъ тука да ся впущамы на статистическѫ фантазіѭ, и ся задоволявамы да ся съобразимъ съ най-умѣренныйтѣ исчисленія като означимъ на четири миліона числото на грьцытѣ които населяватъ Имперіѭтѫ. Отъ тукъ слѣдва, че пропорціѭтѫ на грьцкытѣ служители сравнително съ населеніето е 15 на единъ миліонъ, споредъ свѣденіята които ный мыслимъ за точны; или 25 на единъ миліонъ, като уголѣмимъ и расширочимъ нѣщата. Вѣрно е обаче че интелигенціѭтѫ и способностьтѫ които ся употрѣбихѫ отъ вѣтхытѣ грьцы служители при Высокѫтѫ Портѫ които знаихѫ, въ мѫчны врѣмена, искусно да защищаватъ интересытѣ на правителството, бѣше едно доказателство за способностьтѫ на грьцытѣ въ управленіето на общественыйтѣ работы. Грьцкыйтъ народъ, трѣбаше за занимава въ оффициялныйтѣ постове едно мѣсто поне толкозъ значително колкото мѣстото на другый единъ народъ. По злополучіе не е никакъ тъй. И като говоримъ само за арменцытѣ служители, тѣхното число е много по'-голѣмо отъ числото на гьрцытѣ. Въ писалището на иностраннѫтѫ корреспонденціѭ при Высокѫтѫ Портѫ, въ министерството на финанціитѣ, въ сераскерството, въ мытарницытѣ, въ монетныйтъ дворъ, въ море-плаватното министерство и христіянскытѣ служители е почти исключително съставенъ отъ арменцы.

Ный протестувамы срѣщу всяко неточно истълкованіе на думытѣ ни което можи да направи да вѣрватъ за едно противоположно чувство къмъ арменцытѣ. Ный не укорявамы никакъ обычайтъ който тѣ иматъ да ся увиратъ въ правителственѫтѫ машинѫ. Ный искахмы само да докажемъ относително малкото число на грьцытѣ служители които сѫ въ правителственѫ службѫ. За насъ е почти явно, че личнытѣ прѣпоржчванія сѫ срѣдства по-сигурны за да може да получи человѣкъ нѣкое публично мѣсто, отколкото способностьта и интелигенціята. Дѣйствително, подъ тѫзи послѣдніѭ точкѫ на зрѣніето, Гьрцытѣ не сѫ никакъ подолни отъ другытѣ народности въ Имперіѭтѫ.

Горнитѣ размышленія могѫтъ также да ся приспособятъ и на служителитѣ Поляцы, Маджари, Черкези, Французи, и пр. и пр. Тѣхното число е много по-голѣмо отъ числото на гьрцытѣ служители. Но размножаваніето на чужденцытѣ въ административнытѣ постове неможе, споредъ насъ, да има никакво благопріятно вліяніе за напрѣдваніето на От. Имперіѭ; нѣколко военны учители, нѣколко машинисты, ето всичко за косто ся нуждаяхмы отъ чужденцытѣ; другото можеше твърдѣ лесно да ся намѣри помежду ни. Ный мыслимъ дѣйствително че народытѣ въ имперіѭтѫ сѫ по-способны отъ всякой другъ народъ за да могѫтъ да отличатъ собственнытѣ си интересы и да ся прѣдаджтъ въ доброто управленіе на странѫтѫ.

Ще свьршемъ тѣзи нѣколко реда като призовемъ всичкото вниманіе на Правителството врьхъ избираніето на служителитѣ. Пронырството (интригытѣ), благонаклонностьтѫ, прѣпоржчваніята даватъ на Правителството не най способнытѣ и най ученытѣ человѣцы, но человѣцытѣ които сѫ най-силно рекомандувани.„

Това казува Левантъ Хералдъ като говори очевидно отъ страна на гьрцытѣ и въ полѫ за тѣхъ. Първото което ни иде на умъ въ тозь случай е че ный Българитѣ смы тъй потикнѫтъ народъ щото ни дума има кой да подума за насъ, и тѣзи даже които обычатъ да ся хвалятъ че най голѣмата имъ грьжа е за нашето добро или мыслятъ за себе си когато за насъ говорятъ, или пакъ ако искренно говорятъ, изражаватъ ся тъй като че поиѫржатъ и така вмѣсто да ны прѣпоржчатъ повече ны въ земѭтѫ натъпкватъ и правятъ щото нашитѣ гърбове да отдѣватъ и за тѣхнытѣ грѣхове. Но не е работата за това, ный щѣхмы да кажемъ нѣщо върху съобщеніята на Левантъ Хералдъ.

Не отказувамы правытѣ и умѣстны забѣлѣжванія които съдържава гореприведеныйтъ членъ относително за служебничеството въ Османскѫтѫ Имперіѭ. Но като речемъ да повторимъ прѣпоржчваніята които писательтъ прави най послѣ къмъ Императорското Правителство неможемъ да ся не осѣтимъ и за нашѫтѫ обидѫ.

Съчинитель-тъ на този членъ или като гьрькъ или по грьцкы источницы воденъ възвежда числото на гьрцытѣ въ Османскѫтѫ имперіѭ до четыри миліона, сѫществение което ако да подражаймы ный трѣба да искарамы числото на Българитѣ до четырнадесеть миліона, но нашійтъ характеръ не носи таквызь преземанія, и за това гы отвьрлямы и полагамы числото на Българитѣ, тъй както го намѣрвамы у признаты авторитеты: шесть миліона. Членописецътъ съ увеличенытѣ до четыри миліона гьрцы (съ три миліона дара) изброява до 60 души правителственны чиновницы отъ родътъ имъ, ный съ намаленытѣ шесть миліона Българи да ли можемъ изброи до 6 души правителственны чиновницы отъ родътъ си? Не вѣрвамы да можемъ да възлеземъ до тамъ.

Сега да отворимъ и другъ единъ листъ.

Въ христіянското испълненіе на Вселенскѫтѫ церквѫ гьрцытѣ съставятъ наздраво осмѫтѫ часть, но нека кажемъ че съставятъ двѣ на осемь или три, или на полвенъ съ Българитѣ. И въ тозь случай до колко смѣтате да сѫ въ правленіето на Великѫтѫ черквѫ чиновницы отъ грьцкѫ народность и до колко отъ Българскѫтѫ. Наполвенъ? Далеко и не. На четверть? и не твърдѣ. Ами? Едвамъ ШЕСТЬ: на миліонъ по единъ; (види ся че Българитѣ нѣматъ честь по-нагорѣ отъ шесть.)

Ако бы нѣкой попыталъ защо е тъй, на часътъ хыляды гласове бы му отговорили, защото Българитѣ сѫ простацы, неучены, неспособны и прочая и прочая.

Но ный никога не можемъ да пріемемъ това извиненіе за истинно, защото знаемъ че и прѣди десетинѫ годины когато во черковното правленіе не бѣше пріетъ ни единъ Българинъ чиновникъ, сѫщото извиненіе бѣше въ устата на гьрцытѣ и сѫщѫтѫ хулѫ врьхъ Българитѣ; но видѣхмы непослѣ, па и самытѣ гьрцы могѫтъ да видятъ че Българитѣ пріеты за чиновницы въ черковното правленіе сѫ мѫжіе достойны въ всяко отношеніе, както отпьрво съвсѣмъ гы непріемахѫ тъй и сега гы коварно отклоняватъ отъ пьрвый постъ на това чиновничество, колкото е възможно да ся ненамѣрватъ въ синодътъ, когато отъ грьцкѫтѫ народность сѫ допусѫтъ въ него человѣцы даже съвсѣмъ невѣжи.

Колкото за способностьтѫ на Българитѣ за въ правителственнытѣ службы, ный нѣма като гьрцытѣ да ровимъ стары исторіи и да вадимъ личности отличены въ врѣмена, когато другытѣ правителственны чиновницы по не сношеніето си со Европѫ имахѫ нуждѫтѫ, стига да напомнимъ името на съотечественника си Вогориди, който ся отличи въ послѣднитѣ врѣмена, когато Портата имаше вече дипломаты достойны. На това можемъ да придадемъ и другы още нѣколко примѣры, но оставямы за другъ пѫть кога намѣримъ врѣме да поговоримъ по на дълго за този прѣдметъ.

Единъ Българинъ отвтнъ отправя до *Курріе д' Оріенъ* единъ дългъ членъ, въ който доказва явнѫтѫ споредъ него мысьль и намѣреніе на русского правителство относително за Българытѣ, като иска да приспособи по единѫ автономіѭ въ всякѫ провинціѭ на европейскѫ Турціѭ, провинціи, означены споредъ русскыйтъ меморандумъ, както слѣдува:

" Нуждно бѣше, казва меморандумътъ, да ся повьрнемъ на старытѣ географическы раздѣленія за оттоманскѫтѫ имперіѭ, като ся съставятъ толкозь области колкото купове народности ся намиратъ съединены подъ скиптрътъ на Султана.

" И тъй, размѣсеното населеніе на Румеліѭ (Тракія), съ единѫ часть отъ Македоніѭ, ще състави единѫ провинціѭ; Българія, другѫ единѫ; Босна, Херцеговина, Албанія и ближнитѣ паналѫцы на старѫ Сьрбіѭ, една третѫ; Епиръ, Южнытѣ страны на Албаніѭ, Тесаліѭ и единѫ часть отъ Македоніѭ, единѫ четвьртѫ; наконецъ, всичкытѣ архипелагскы островы, съ главното мѣсто Хіосъ, ще съставятъ единѫ

" Всякой отъ тѣзи купове прилича да има важны причины за да бѫдѫтъ географическы, етнографическы и религіозны.

" Началото на автономіѭтѫ трѣба да служи за коренѫ основѫ на административнѫтѫ организаціѭ на всичкытѣ провинціи въ европейскѫ Турціѭ.

" Всяка провинція, както всяко окрѫжіе и всяка община, ще ся управлява отъ управители туземцы, свободно избраны по вышегласіе на населеніето.

" Управителятъ на единѫ общинѫ ще бѫде снабденъ съ единъ общинскый съвѣтъ, избранъ изпомежду всичкытѣ жители на общинѫтѫ, безъ различіе на происхожденіе, вѣроисповѣданіе и народность.

" Общинскыйтъ съвѣтъ ще разхвьрля и ще събира данъцытѣ разисканы и опрѣдѣлены отъ общитѣ съвѣты на провинціитѣ. Той ще бди, чрѣзъ назначенытѣ отъ него настоятели, врьхъ общійтъ миръ, врьхъ надзираніето на общинскытѣ пѫтища, на пьрвоначалнытѣ училища, и на другы учебны и общеполезны завѣденія. Той ще гласоподава оцѣненіята и мѣстнытѣ данъцы. Той ще има въ расположеніето си общинскѫтѫ войскѫ събранѫ изъ между жителитѣ и опрѣдѣленѫ да внимава врьхъ редътъ и тишинѫтѫ.

" Съвѣтытѣ по санджацытѣ или окрѫжіята ще бѫдѫтъ организувани по сѫщѫтѫ основѫ, съставены отъ прѣдставители на общинскытѣ съвѣти и подложены подъ прѣдсѣдателството на единъ правителственъ дѣецъ който ще принадлежи на по-многочисленнѫтѫ народность въ окрѫжіето. Прѣдставители отъ тѣзи санджакскы съвѣты ще бѫдѫтъ призваны да съставятъ общійтъ съвѣтъ на областьтѫ, подчинены подъ прѣдсѣдателството на главныйтъ управитель. Тойзи управитель ще бѫде назначенъ отъ Султана. Той ще управлява работытѣ на провинціѭтѫ съ присѫтствіето на общійтъ съвѣтъ, на гласоподаваніето на който той има да ся собрази, като има и въ сѫщото врѣме свободѫ да прибѣгва, въ значителны обстоятелства, при рѣшеніето на Портѫтѫ. „

Дописникътъ разглежда тука три точкы които ще трятъ, казва той, българскыйтъ народъ въ бѣдова: 1-о земелното раздѣленіе; 2-о автономіта която ще даджтъ на провинціитѣ; 3-о видътъ на управленіе който мыслятъ да имъ дадѫтъ.

Чрѣзъ това раздѣленіе, продължава съчинительтъ, по-голѣмѫтѫ часть отъ Българитѣ ще ся влѣѭтъ въ грьцкѫтѫ и въ сьрбскѫтѫ народность. Българитѣ съставятъ едно населеніе повече отъ петь или шесть миліона; а въ Българіѭ ны най-много единъ миліонъ; останѫлата часть е разпрѫсѫнѫта въ Тракіѭ, Македоніѭ, Албаніѭ, Тесаліѭ и въ самозванѫтѫ старѫ Сьрбіѭ.

Споредъ русскыйтъ проектъ, Българитѣ отъ сѣверниѫ Албаніѭ и старѫ Сьрбіѭ ще станѫтъ сьрби; Българитѣ отъ южниѫ Албаниѭ, Тесаліѭ и единѫ часть отъ Македоніѭ ще станѫтъ гьрцы; и на конецъ тракыйскытѣ Българи и една часть отъ македонскытѣ ще ся намиратъ въ непрѣстаниѫ борбѫ съ гьрцытѣ които сѫ по-просѣщеннытѣ, (понеже изученіето е въ рѫцѣтѣ на грьцкыйтъ патріархъ, който всѣкога е гонялъ българскыйтъ языкъ и още днесь го гони за да го унищожи); а пакъ въ Херцеговинѫ, Босниѫ и пр. сьрбскыйтъ языкъ ще прѣобладава въ училищата и подиръ ще стане оффиціялныйтъ языкъ въ провинціѭтѫ.

Като положимъ, казва дописникътъ, че Българитѣ ще сѫ доволно силны за да поддьржатъ борбѫ съ Гьрцытѣ, тогазь тѣ ще ся намѣратъ въ продължителны борбы, безъ да могѫтъ никакъ да напрѣдиѫтъ, и най сѣтне като се уморятъ, ще повыкатъ Руссіѭ да имъ помогне, която не ще ся забави никакъ!.....

..... Нашійтъ народъ, свьршва дописникътъ, нѫда въ каквѫ бездиѫ ся мѫче дагъ блъсни Руссіѭ чрѣзъ нейнѫтѫ системѫ на децентрализуваніето, система която тя сама унищожи за Поляцытѣ.

Нашійтъ интересъ е да спомогнемъ съ всичкытѣ си усилія прѣобразованіята които ся въвеждатъ въ Турціѭ и ольрзостяватъ отъ Европѫ. Развытието на общенародното просѣщеніе, важното пріиманіе на христіянытѣ въ правителственны службы; усвоеніето на единѫ системѫ за военно записваніе, основана врьхъ съучастіето на христіянытѣ въ военниѫ службѫ; съвьршено отдѣленіе на сѫдебныйтъ редъ отъ административныйтъ; пріиманіето на свидѣтелството на христіянытѣ въ сѫдовнѫтѫ, и другы улучшенія не по-малко нуждѫ, ето кои сѫ основытѣ за благоденствіето на имперіѭтѫ.

Ный длъженствувамы събуждането на народныйтъ си духъ на централизуваніето само, благодареніе на това сѫщото централизуваніе, развито врьхъ горѣизложенытѣ начала, ный ще станемъ единъ народъ образованъ, и ще опазимъ небутнѫтѫ българскѫтѫ народность.

Софія, 13 Януарій 1868.

Въ 5-й брой на достоуважемый вашъ листъ прочетохъ съ голѣмо благодареніе свѣдѣніята за Узунъ-Кюпріѭ, доставени вамъ отъ нѣкой си пѫтникъ, който при всяко друго ни прилага и това, че по всичкѫ Тракіѭ имъ гдѣто живѣѭтъ Българіе зело дасе въвежда Българскый языкъ освѣнъ въ Гюурджиниѫ По слѣдствіе на това, вие отъ другы нѣкои свѣдѣнія що сте имали за помѣнуто мѣсто исчисляватe селата на Гюмюрджинскѫтѫ каѫ съ кѫщата имъ, и на конецъ извате: "Въсичкы тѣзи Българскы села нѣмѫтъ никѫдѣ Българско училище и въ никоѭ черквѫ не ся чете по

Мыслѭ, че сѣкой единъ отъ читателитѣ на вѣстникътъ Ви, който нѣма понятіе за онова мѣсто, може да заключи отъ това, че Гюмюрджинскытѣ Българи спѭтъ дълбоко; нъ азъ, който сьмъ живѣелъ сега до скоро въ Устово, съсѣденъ градецъ на Гюмюрджиниѫ, и сьмъ ималъ случай много пѫти и съ мнозина отъ жителитѣ на помѣнутѫтѫ казѫ да са видѭ и споприкажѭ, смѣѭ да рѣкѫ, какво гюмюрджици, ако и да нѣматъ още Българскы училища, както казвате и вие, нъ тый вечь не спѭтъ, а начнахѫ да са пробуждѫтъ и да промышляватъ за истикваніето на грьцолизмътъ, кой и до сега гы е дрьжялъ, кажи, че и още дрьжи като отъ афіонъ опоени въ мракътъ на невѣжеството.

Българитѣ вътрѣ въ Гюмюрджиниѫ, подбутнати отъ умнытѣ съвѣти на родолюбивытѣ млады Устовци и Райковци, които често слазятъ тамъ, а особенно свѣстени отъ Г-нъ Никола Кель-Петкова, младъ и родолюбивъ Устовчанецъ, който по търговіѭтѫ си прикарува единѫ голѣмѫ часть на годинѫтѫ въ Гюмюрджиниѫ, зели са при всичкото си незнаеніе на языка — сегисъ-тогисъ съ помощьтѫ на вънкашны Българе, кои познаватъ да четѫтъ, да попѣватъ Българскы въ новѫтѫ церквѫ Свят. Георгія, която имъ е и собственѫ, и да промышляватъ за съставяніе на едно народно училище. Даже и самыйтъ имъ владыка за да имъ угоди, та да не бы са възбунтували противо му, попѣва имъ по нѣкогашь и българскы; (а отъ другѫ странѫ той противуречи на това, като провожда по селата писма, съ които прѣдопазва стадото си (?) да не бы дрьзнали да четятъ българскы, защото този языкъ былъ папищашкы и пр.).

Единъ священникъ отъ селото Фере лани быде силно гоненъ за дѣто са осмѣлилъ да чете по българскы споредъ волѭтѫ на епоріѭтѫ си. Той остави отечеството си, отиде въ Пловдивъ, гдѣто остави момчето си въ българското училище, и отъ тамъ послѣ дѣ е отишелъ, незнаѭ.

Деридерци охотно желаѭтъ по българяваніето на училището си. Минаѫтѫ пролѣть, слѣдъ като са свьрши срокътъ на ланскыйтъ имъ учитель, ходихѫ двонца опълномощени отъ сичкото село въ Пловдивъ нарочно да купѭтъ церковны българскы книгы, и да трьсятъ Българинъ учитель, нъ като несполучихѫ да намѣрѭтъ тамъ, дойдохѫ до мене въ Устово за да имъ препоржчѭ нѣкого отъ тамъ; и въ това врѣме като са ненамѣри нѣкой си згоденъ и отъ тамъ; за да не остане училището имъ затворено, принудихѫ са да цѣпятъ другъ единъ накъ отъ селото си привръменно за нѣколко мѣсяца до дѣ да са намѣри другъ, който да удовлетвори благородното имъ желаніе съ прѣдаваніе на отечественыйтъ имъ языкъ: ето приключавамъ ви и писмото, което ми проводихѫ въ отговоръ на едно мое до тѣхъ, въ което имъ бѣхъ писалъ, че са намѣри българскый учитель, което (писмо). ако обычате помѣстете го въ листътъ си. Сичко това, Г-не уредниче, доволно е, мыслѭ за доказателство, че и у Гюмюрджиниѫ народныйтъ духъ начна вечь да са съживѣва, че скоро щемъ да видимъ българскый языкъ да опрѣ клоноветѣ си и до самото тракійско прибрѣжіе на Архипелагътъ, и че на конецъ Гюмюрджинско не ще да остане много по-доло отъ Узунъ-кюпріѭ.

Отъ вѣрны писма са научавамъ, че Г-нъ Иларіонъ Каркалята, като немѫжилъ да укачи канджытѣ си въ Ахѫр-челеби, показалъ си морафетътъ въ това, да ся подсмива на женытѣ, които отъ крайниѫ сиромашіѭ носили дрьва на гърба си, да гы наименува съ неприличны имена и да провожда дяконіетѣ си на хоро за да са подиграватъ съ народнытѣ ни обичаи. Най-послѣ, като му не остало друго что да работи отишелъ си въ Скечя.

Трудоветѣ на кыръ Данчя за да патрапи на Устовчаніе единъ учитель еленосъ, проводенъ отъ чорбаджіятъ му Гюмишь-гердана, отъ когото щѣло и да му са плаща, остали безплодни; Устовчанци си довели за учитель Г-на Марка Савова, карловецъ, който е вече и подкачилъ. Надѣѭ са че Устовското училище, слѣдъ като претьрпѣ силенъ ударъ отъ Каркалята и отъ кыръ Данчя, сега пакъ ще да влезе въ редътъ си. Дай Боже! Д. Димовъ.

Ето писмото което ся помянува по-горѣ.

Πρεμουδρουστλόβεν ἡ δὸ ουτσίτελεχ Γοσποδίνε Δημίταρε ποζδραβλέβηται 10, Αὔγουστα 1867 ὀτ Δερί-δερε.

Πήσμοτουβη πριέχμοι νὰ 1, Αὔγουστα ὀτ 27 Ἰούλια πελέζανο, ἡ δοπρὲ ραζοῦμηχμαι ὀτ πίσανοτουβη βιδέχμε τσι νι πίσης σπορέτ οὐτσίτελ, ἡ σὰ πλαγοδαρίχμε βελήκου σπορέτ τβοέτ μοκαετλὴκ ἀμή τι οτγοβόρηκμε σπορέτ τάιρράποτα σᾶς ρας'σίπανι μίολα ὄτι τόλκοβα σὰ μάτζιχμαι βρέμε τὰ νιμοτζὴ ράμποτατα τὰ νί σα πολοῦτζη σᾶς βρέμαι ἡ σπορὲτ ζελανετοῦνη ὅτι ὀτ Γεωργεδὲν νασάμ δορὶ δο 20 Ἰούλια σὰ ζαμήνα κοτζὰ βρίμε τὰ βὸ τέμνο σὰ πομίναχα τέβᾶ δνή βὸ οὐτζίλιστετο τανὸ ἡ τανὸ νεμέριμε πὸ δοπὰρ ὀτσίτελ. Σπορέτ νάσετου ζελάνιε ἡ πὰκ σὰ νεμίραμε νὰ τούα μεράκ ἄμι κατου σὰ πομινὰ τόλκοβα βρέμε ἡ νεμοζίχμαι δὰ νεμεριμὲ Δασκάλ σογλασίχμε ἐδὶν ὀτ τοῦκασνίται τούρι δὸ 23 Ἀπρίλια 1868 μαλκού δίνε νὰ πρὲτ πισμοτοῦβε ἡ σεγὰ τακὰ στάνα πὰκ ζὰ ναπρέτ τράοιμαι ζὰ τακόβα ἐδὶν οὐτζίτελ ἡ δανὸ ἡ μπόγου πομόγνε δαναμέριμε ἡ βρέμετου ἀργίσοβα νιέτου ζὰ ὀτγοβόρ νὰ βάσιτου πίσμου νι μπὶ ὀτ δροῦγου ἡμε τσολέτα νι σὰ νεμήασε ζὰ τοῦκα ἡ τακὰ

Шуменъ.

Родолюбивыйтъ Г. Маричо Бенли въ Букурещъ подарява 10 годишны тѣла отъ вѣстникъ *Македоніѭ* за слѣдующитѣ села отъ шуменското окржжіе: Дивдѣлово, Прѣславъ, Драгоево, Злокученіе, Ени-пазаръ, Пръвадія, Козлуджа (Везырь) Марковча, Косовча, Чековка. Н. Родолюбіе отъ нѣколко годины на самъ проважда неотмѣнно всяка една година по 10 миица за поддьржаніе на училища въ реченыитѣ села, и отъ тѫзи помощь насърчеваны селянытѣ отъ поменѫтытѣ села обдьржатъ колко годѣ редовны училища. Добрыйтъ примѣръ на Г-на Бенли нѣма нуждѫ отъ прикрасы на хваленіе, той говори самъ за себе си най-красноречиво.

Колко щѣше да е хубаво ако прѣкрасныйтъ неговъ примѣръ, както и този на другыйтъ благодѣтель на шуменското окржжіе Петра Берона быхѫ щогодѣ подѣйствували на шуменскѫтѫ общинѫ за разгрѣваніе на едно по-живо и по-обширно съчувствіе къмъ общытѣ на народны работы. Шуменцы ся показахѫ въ всичко халисъ Българи, замкнѫты въ себе си то есть само за себе си да гледатъ и да не мыслятъ за другы. Не е думата че като въ Шуменъ градъ съ 40 хыл. жители нѣма ни четыри вѣстника да получаватъ, ни това дѣто че младытѣ въ Шуменъ вмѣсто абонаты на вѣстницы сѫ повечето абонираны на прѣлестницы но има и по-другы своекорыстны работы.

Ный незнаймы какъ да си истълкувамы това посягателство дѣто да искатъ да отнѣматъ провадійскытѣ села отъ Варнѫ, и това ли е сега работата на шуменската Българска община да растроява варненскѫтѫ Българскѫ общинѫ? Ако бы че провадійското окржжіе не може толкозь добрѣ черковно да ся управлява, то можахѫ да помогнѫтъ на Варненскѫтѫ общинѫ по услуженіе въ духовнытѣ нужды на реченното окружіе безъ да нащърбяватъ правдинытѣ на варненскѫтѫ общинѫ. Да но нашитѣ безпристрастны забѣлѣжванія да свѣстятъ врьхъ правото инакъ достопочтеннѫтѫ шуменскѫ общинѫ за избѣгваніе на непріятны проявенія между двѣ съсѣдны Българскы общины.

ПОЛИТИЧЕСКЫ НОВИНЫ.

Франція

— Полузваничнытѣ французскы вѣстници продлъжаватъ да ся борятъ противу прѣсканытѣ начесто обеспокоителны слухове, които оправдаватъ прибрѣзванието на правителството да обнародва законытъ за прѣустрояванието на войскѫтѫ и скорото приспособяваніе на наредбытѣ му. Между слуховетѣ които опровергаватъ е и този, че франц. правит. поискало ужь отъ Пруссіѭ и отъ Вел. Княжество Баденъ изясненія за укрѣпленіята които ся [illegible] въ Расщадтъ. Поискваніето на изясненія ся опровергава, но въздиганіето на укрѣпленіята не, а искатъ да уталожатъ духоветѣ съ това, че то не было нѣщо което да развали пріятелскытѣ сношенія между двѣтѣ силы. Но при всичкы тѣзи мирны увѣренія, общото мнѣніе си остава беспокойно и подозрѣватъ бѫдущето. И плащанията на французскѫтѫ банкѫ мудно ся събиратъ; каквото и да каже нѣкой за да истълкува туй явеніе, то показва едно твьрдѣ разбъркано економическо състояніе.

Корреспондансъ дю Норъ-Естъ дава за положително едно сближаваніе което станало между Парижскый и Берлинскый кабинетъ.

— *Езерчито* флорентійскый вѣстникъ пріелъ частны новины които му извѣствали, че въ пристанището на Тулонъ ся намирала събранѫ единѫ флотѫ която може да принесе 60,000 души готовы за войнѫ.

— Споредъ една депеша отъ Парижъ, 14 февр. слухове ся раздавали въ Франціѭ че свободолюбивы прѣобразованія щѣли скоро да ся провъзгласятъ. Виконтъ де ла Геронніеръ (редакторътъ на Франсъ) и Г. Сегри щѣли да влѣзѫтъ въ министерството.

— Споредъ една депеша отъ Парижъ, 13 февр. (н), Епокъ споменува слухове за единѫ либералнѫ революціѭ; было въпросъ за да ся състави единъ парламентскый кабинетъ въ когото Г. Рухеръ щѣлъ да бѫде съ Г. Г. Бюффе', Сегри и виконтъ Ла Геронніеръ. Сѫщійтъ вѣстникъ прибавя че този слухъ е вѣроятенъ. Пресъ и Либерте споменуватъ также за този слухъ.

Австрія.

Пишѫтъ отъ Віеннѫ до *Корреспондансъ дю Норъ-Естъ*:

Отъ нѣкое врѣме насамъ едно твьрдѣ пріятелско духаніе ни иде отъ Берлинъ. Прусскытѣ вѣстници, които иматъ най голѣмѫ власть, приписятъ на Австріѭ прусското пріятелство, като казватъ че двѣтѣ силы иматъ общи и единакви интересы, и казватъ нѣкакъ че истиннѫтѫ опасность иде отъ Руссіѭ, и тая опасность е първо за Австріѭ, а послѣ за Германіѭ и за Европѫ.

— Една депеша отъ Віеннѫ извѣствява, че Г. Бейстъ сматря днешното положеніе като мирно. Обаче отказвалъ да смали числото на войскѫтѫ. Казвалъ че человѣкъ трѣба да бѫде готовъ за всякѫ случкѫ.

— Віенското правителство ся готвяло да поиска истълкованія отъ Петербургскыйтъ кабинетъ врьхъ трупанието на русскы полкове по границѫтѫ на Галиціѭ.

— Думытѣ които императоръ Францъ Іосифъ отправелъ къмъ маджарскытѣ прѣдставители произвѣли твьрдѣ благопріятно впечатленіе по всичкѫтѫ странѫ.

— Австрійското правителство не ся задоволило само да възбрани военното записваніе распръснѫто изъ Салцбургъ щото никой да не ся запиши за платкѫтѫ на Святыйтъ Отецъ.

Руссія

— *Журналъ де Петербургъ* строго мѫмри на оффиціялнытѣ австрійскы вѣстници за дѣто обнародвали членове противны на Руссіѭ. Това обнародваніе, казва вѣстникътъ, което провъзгласява че Руссіѭ не искала да упази мирътъ, е съвсѣмъ лъжливо. Руссія е дѣйствувала искренно и безкорыстно когато тя призова вниманието на силытѣ врьхъ анормалното положеніе на Истокъ, и тя не направи това съ другѫ цѣль освѣнъ да осѫществи мирътъ

Руссія не ся бои никакъ отъ развитието на свободолюбивытѣ идеи въ Австріѭ, и тя не желае никакъ да спъни свободѫтѫ и единството на тѫзи странѫ. Австрійското единство е свьршено дѣло. Въ свободолюбиво отношеніе, Руссія е единѫ новѫ Дьржава, и тя нѣма никакъ претенціи за да ся прѣпоржва като за примѣръ на другытѣ дьржавы.

— Ліонскыйтъ вѣстникъ *Прогре* пише:

Всякога става въпросъ за въоржженията на Руссіѭ. Сега приказватъ за спогожденія които ставатъ въ Вашинктонъ съ русското правителство за купуваніето на флотѫтѫ на Съединенытѣ Дьржавы. Единъ лондонскый вѣстникъ който има нѣкаквѫ власть въ военныйтъ кржгъ, *Арми ендъ Нави Газетъ*, казва: "*Таймсъ* обнародва единѫ важнѫ депешѫ, и наистина новината бѣше любопытна. Тя ни извѣствяваше че Руссіѭ нѣма ни то войскѫ, ни то коніе, ни то пушки, ни то пары. „ Ный всѣкога смы мислили, че Руссіѭ заключава едно населеніе отъ 60 миліона; тя има многобройно число коніе, и добры коніе. Колкото за пары, тя трѣба да има сега толкова, колкозь е имала когато ся бореше съ Англіѭ, Франціѭ, Турціѭ и младѫтѫ Италіѭ, и ный можемъ да подтвьрдимъ че не е истинѫ дѣто казватъ че Руссіѭ нѣма пушки.

Пишѫтъ отъ Варшавѫ до *Краковскый вѣстникъ*:

Една русска войска отъ 200,000 душы ще ся събере сега скоро въ Полшѫ. Тия войска трѣба да вьрви полека-лека къмъ австрійскытѣ границы, и колкото позволява врѣмето, по-голѣмата часть ще ся расположи въ квартиры по окржжията на Кіелсъ, Радомъ и Люблинъ, пограничны мѣста на Галиціѭ. Захванкхѫ вече да ся занимаватъ за нуждытѣ на тѫзи войскѫ. . . Даде ся вече заповѣдь да съставятъ квартиры за пролѣть въ тритѣ горѣпоменѫты окржжія.

Увѣряватъ казва, *Курріе д' Оріянъ*, че Генералъ Игнатіевъ, русскыйтъ посланикъ при Портѫтѫ, ся учаквалъ да пристигни скоро въ Цариградъ. Казватъ че Генералъ Игнатіевъ щѣлъ да тръгне отъ Петербургъ въ първытѣ дни на февруарій (н).

— *Корреспондансъ дю Норъ-Естъ* ни извѣствява едно дѣло което показва тѣсното сближеніе на русскѫтѫ и грьцкѫтѫ политикѫ за Источныйтъ въпросъ.

Чрѣзъ заповѣдь на русскыйтъ Императоръ, опрѣдѣли *ся* за царицѫ Олгѫ, единъ секретаринъ, назначенъ отъ самыйтъ Императоръ и на когото платата е отъ бюджетътъ на министерството на иностраннытѣ русскы дѣла.

— Споредъ по-послѣдни извѣстія отъ Петербургъ Н. Прв. генералъ Игнатіевъ, който щѣлъ да тръгне въ начало на този мѣсецъ отъ тамъ за постътъ си тука, останѫлъ за по-послѣ поради поболяваніето на съпругѫтѫ му, и казватъ че ще тръгне на свьршеніето на мѣсеца.

— Увѣряватъ, казва Епокъ, че русското правителство приготвяло обнародваніето на единъ мемоаръ за крымскый бой.

На 22 Декемврія ся открыло въ Москѫ първото засѣданіе на етнографическый отдѣлъ отъ императорското Общество изъ любителитѣ на естествознаніето подъ прѣдседателството на професора въ университетътъ. Н. А. Попова. Между разнытѣ прѣдложенія и чтенія въ това засѣданіе Г. Н. А. Поповъ прочелъ въ русскый прѣводъ уломкы изъ допратеного на него ще отъ Българскыйтъ и срьбскый археологъ Стефана Верковича подробно описаніе на Българскытѣ колѣна които населяватъ врьхніѭ и нижнѫ Македоніѭ... по-нататъкъ, было прѣдложено и рѣшено да ся пристѫпи за съставяніе програмѫ за народенъ етнографическый Календѫ на всичкѣ славенскы племена. Най послѣ прѣдседателътъ съобщилъ за излѣзваніето на сѣтъ изданіето на В. А. Дашкова: „Древнятъ Българска пѣсень за Орфея„ съ русскый прѣводъ, и прѣдложилъ за членове сътрудници на обществото между другы и *Верковича* и Жизнифова.

Пруссія

Хановерскы Газетъ дю Норъ извѣствява, че прусското правителство щѣло да направи единѫ крѣпость на долній Везеръ или Емсъ.

— Пишѫтъ о *Ажансъ Хавасъ*:

Лѣжатъ ся тѣи които мыслятъ, че прусската политика станѫла изведнъжъ противнѫ на Руссіѭ и благоцѣлнѫ на Австріѭ. Всичкы тѣзи дипломатически слухове ся състоятъ въ това, че Пруссія не ся усѣща още увлеченѫ да благопріятствува на единѫ нападателнѫ политикѫ отъ странѫ на Руссіѭ и на нейнытѣ подчинены противъ Турското правителство.

— Пишѫтъ отъ Берлинъ до *Парижскый вѣстникъ*

Въоржженията ся продлъжаватъ въ Германіѭ съ единѫ олѣмѫ дѣятелность. Трудятъ ся отъ много врѣме насамъ за да могѫтъ да турятъ Манхеймскѫтѫ твьрдьнѫ въ състояніе да може да сѫбрани, и много другы крѣпости ще ся съставятъ при Кехъ. — Споредъ сѫщитѣ корреспонденты бѣ [illegible] де Бисмаркъ ся уплаквалъ отъ нѣмскѫтѫ пресѫ която прѣувеличавала нѣщата.

— Казватъ че Пруссцытѣ купували голѣмо число коніе отъ Галиціѭ за тѣхнѫтѫ конницѫ. Въ тържището на Мосискъ купували много отъ тѣзи коніе и гы испращали по желѣзницѫтѫ. Военныйтъ министръ отправилъ на всичкытѣ офицеры, които сѫ на службѫ въ Тюрнскитѣ Владѣнія за да гы пыта ще ли може да ся надѣе за нѣщо отъ техъ въ случай ако избухне войнѫ между Германіѭ и между нѣкой съсѣдъ, ще ли ся съгласятъ да зематъ службѫ въ съюзнѫтѫ войскѫ. Оффицерытѣ които сѫ служили въ Австріѭ дали положителенъ отговоръ, но съ условіе, прилага *Бюллетенъ Интернасіоналъ*, щото да не бѫдѫтъ принудены да отидѫтъ противъ Австріѭ.

— Вѣстницытѣ говорятъ за идеи които ся породили въ Пруссіѭ за въстановленіе на прусскѫ имперіѭ, и коронясваніето на царь Вилхелма за прусскый императоръ.

— Слуховетѣ, които бѣхѫ сѫ распръснали че единѫ министерскѫ крызѫ ся появила въ Пруссіѭ, сѫ опровергаватъ.

— Г. Бисмаркъ е на отпусъ безгранично по причинѫ на здравіе.

Италія.

Пишѫтъ отъ Римъ до вѣстникъ *Италія*:

Забѣлѣжва ся голѣмо движеніе въ палатътъ Фарнезе. Ный имамы въ Римъ, отъ единѫ седмицѫ насамъ, прѣдставителитѣ на бывшитѣ князове. Вече едно първо събраніе станало тайно; подиръ това, посланницы тръгнахѫ за Неаполь, Парижъ, Палермо, Флоренція, Тріестъ и Віеннѫ.

— Прочитамы въ *Италіѭ*:

Въ състояніе смы да подтвьрдимъ, че дипломатическытѣ сношенія на Франціѭ и на Италіѭ, далечъ отъ да сѫ отслабнали, напротивъ много ся улучшихѫ отъ нѣкое врѣме насамъ.

— Научавамы ся отъ Газетъ д' Италі че многобройны бурбонскы прокламаціи ся появили въ южнѫ Италіѭ.

— Увѣряватъ че австрійското правителство увѣдомило въ Римъ че има на умъ да опази строго непамѣсваніе върху сѫществующійтъ римскый въпросъ между Италіѭ и св. сѣдалище. Това увѣдоменіе причинило не малко впечатлѣніе въ Римъ.

Англія.

— Здравието на лордъ Дерби задава новы и важны беспокойствія.

— Голѣмы наводненія станѫли въ Іоркското окржжіе въ Англіѭ, и въ областытѣ на Галлитѣ; има много вредѫ и голѣмо число мьртви.

— Споредъ едно телеграфическо извѣстіе отъ Ню-Іоркъ прѣзъ Парижъ (14 февр. н.) расчуло ся было, че прѣдседательтъ на Съединенытѣ Дьржавы Г. Джонсъ ще поиска непосрѣдственното рѣшеніе на расправѫтѫ за Алабамѫ.

— Феніянытѣ намыслили да нападнѫтъ врьхъ твьрдинѫтѫ на Макрумъ въ Коркското окржжіе; прѣдпріятието имъ не успѣло.

Сьрбія.

Оффициално е опровергано че ужь Руссія и Пруссія подтвьрдили бѣлѣжкытѣ на Франціѭ и Англіѭ противъ въоржженията на Сьрбіѭ.

— Има една депеша отъ Лондонъ въ която *Етандаръ* подтвьрдява, че Руссіѭ подбужда Сьрбіѭ и Българіѭ на едно въстаніе.

— *Патри* казва, че твьрдѣ енергическы прѣдставленія ся проводили пакъ въ Бѣлградъ. Вчера (10 февр. н.)

— Една друга депеша отъ Берлинъ извѣствява, че Пруссіѭ заржчала на сьрбскыйтъ князь да отбѣгва отъ всичко което може да докара едно скѫсваніе на сношенията между Сьрбіѭ и Турціѭ.

— *Корреспондансъ дю Норъ-Естъ* обнародва едно писмо отъ Бѣлградъ отъ което извличамы само долнійтъ уломъкъ.

" Князътъ може-бы также и министерството да искатъ да ся оттеглятъ отъ русскѫтѫ политикѫ; но това имъ е твьрдѣ мѫчно ако не невъзможно; защото въ послѣднитѣ години всичкытѣ врата бѣхѫ отворены на русскытѣ агенти, и тѣ до толкозь ся добрѣ въсползувахѫ, щото днесь на Руссіѭ твьрдѣ е лесно да направи едно подиганіе на цѣль народъ противъ турското правителство, и това даже противъ желаніето на князътъ и на правителството му. Една часть отъ духовенството е привьрзано къмъ руссыйтъ царь.

— Віенскый *Дебатъ* увѣрява, че и Руссія подтвьрдила забѣлѣжваніята на другытѣ силы противъ сьрбскытѣ въоржженія.

— Споредъ една депеша, Журналъ де Петербургъ опровергавалъ, че Пруссія и Руссія подтвьрдили бѣлѣжкытѣ на другытѣ силы въ Бѣлградъ относително за въоржженията на Сьрбіѭ.

—Свѣдѣнията които пріехмы отъ Бѣлградъ, казва Коммерчіо Оріентале, подтвьрдяватъ повинѫтѫ за постѫпкѫтѫ направенѫ отъ австрійскыйтъ консулъ, по-заповѣдь на Г. де Бейстъ, при Князь Михаила, относително за въоржженията които ся продлъжаватъ въ Сьрбіѭ. Корреспондентинътъ ни прибавя, продлъжава Коммерчіо, че Г. де Бейстъ удобрилъ нѣкакъ исканието на истълкованията за дѣто сьрбскытѣ въоржженія притѣглили вниманието на Францѫ, и че французската дипломація изискала изясненія врьхъ този прѣдметъ. Но французскыйтъ консулъ не придружилъ въ постѫпкѫтѫ на австрійскыйтъ консулъ, на когото князътъ отговорилъ, че Сьрбія ся въоржава единственно за да ся изравни съ другытѣ страны, и за да бѫде готовѫ за всякѫ

Влахія.

Журналъ де Петербургъ обнародва единѫ депешѫ отъ Букурещъ която опровергава че ся образували въвъ Влашко четы които щѣли да навлѣзатъ въ Българіѭ; сѫщійтъ вѣстникъ увѣрява че тайны записванія на поляцы ставали за Турціѭ.

— Споредъ единѫ депешѫ, *Франсъ* извѣствява че Г. Крецулеско ималъ конференціѭ съ Г. де Мутіе за да даде истълкованията на румунското правителство относително за четытѣ които ся съставятъ въ княжествата за да навлѣзатъ въ Българіѭ.

— Споредъ *Интернасіоналъ* правителството на румунскытѣ княжества проводило единѫ нотѫ въ Лондонъ за да опровергае слухътъ който бѣше ся распръснѫлъ че единъ съюзенъ трактатъ ся сключилъ между Сьрбіѭ и Румуніѭ, и за да извѣсти, че пѫтешествието на Г. Братіяно въ Бѣлградъ нѣмало никакъ подобнѫ миссіѭ.

— *Етандаръ* казва, че четытѣ които ся съставяли въ княжествата ся състояли отъ 2,000 Сьрби, Русси или Румуни.

— *Патри* казва, че присѫтствието на Сьрбскы четы врьхъ румунскѫтѫ земѭ е слѣдствіе то на русскытѣ движенія. Тоя вѣстникъ прибавя, че Турціѭ не трѣба да ся обезпокоява, защото е противуразумно да мысли человѣкъ, че князь Карлъ съизволява на русскытѣ движенія.

— Конституціонелъ, по поводъ на въоржженытѣ четы които ся съставяли въ княжествата за да навлѣзатъ въ Българіѭ, казва че е вѣроятно дѣто постѫпкытѣ на великытѣ силы ще постигнѫтъ приличното си дѣйствіе, и ще подпрѫтъ морално вѣркытѣ които князъ Карлъ обѣщалъ да земи срѣщу смѫтителитѣ.

— Н. Им. Величество Султанътъ благоволилъ да пріеме на особенѫ ауденціѭ въ царскытѣ палаты Н. Прѣв. Медхадъ пашѫ, главныйтъ управитель на Дунавскый Вилаетъ. Н. Прѣв. ся разговорилъ съ Н. Им. Величество до единъ часъ, и прѣдметъ на този разговоръ былъ, споредъ *Коммерчіо Оріентале* настоящето състояніе на Вилаетътъ му. А споредъ *Византисъ* понеже ся тъкмялъ да си тръгне за Руссе.

— Онзи день казва Левантъ-Хералдъ, императорско праде, за повикваніе на Великыйтъ Везирь въ столицѫтѫ ся проводи за Критъ съ особенъ вапоръ. Н. Высочество ще ся върни днесь или утрѣ

— Говори ся че В. Порта слѣдъ завращаніето на Н. В. Великый Везирь Али паша, имала намѣреніе, по подражаніе на европейскытѣ силы да обнародува дипломатическы документы въ книгѫ, която ще носи името Бѣла.

— Въ четвьргъкъ вечерьтѫ отплува отъ пристанището ни за Критъ бързоплувътъ *Розина* съ войскѫ и военны припасы.

— Прочитамы въ *Бюллетенъ Интернасіоналъ*

Его че Г. Буре французскый министръ, който подиръ толкозь стары споразумѣнія, въ които той не е никакъ участвувалъ отъ начало, успѣва да ся назначи за учрѣдитель на едно университетско французско училище въ Галатѫ-Сарай. Извѣствятъ ни отъ нѣкое врѣмо насамъ, че това красно зданіе щѣло да стане просвѣтително училище. Ный, като французинъ, му желаймы голѣмы успѣхы, за които, съвьршенното ни познаніе на странѫтѫ, ни отказва да вѣрвамы за всѣко напрѣдваніе. Ный му желаймы единѫ непобѣдимѫ нравственѫ власть,— като смы въ сѫщото врѣме въ непріятнѫтѫ увѣренность, че това училище не ще доведе на университетскытѣ господиновцы и на правителството което гы поддьржа, друго нѣщо освѣнъ мѫчнотіи и сплитанія.

— Свьрваніето на отговорътъ ни къмъ абонатытѣ като длъжъкъ май а не искамы да го прѣсечемъ останѫ и тазь недѣлѭ за да не запълваны листътъ само съ него.

— Г-да Д. Братія Славовы въ Ески-Джумая подаряват отъ листътъ ни годишны тѣла двѣ, едно за Тутраканското училище а другото за Ески-джумалійското, за което подаряватъ и шесть-мѣсечно слѣдуваніе отъ Тюрки.

Книжевны Вѣсти

ИСТОЧНИКЪ МНѢНІЯ ново помѣсечно списаніе на Турскы и на Българскы отъ 1-й Декемврія начеснѫло да ся издава въ Дунавскый Вилаетъ, на което редакторъ е Исмаилъ Кемалъ Ефенди Не разбирамы добрѣ турскытѣ за да сѫдимъ за слогътъ на Исмаилъ Ефендія, но колкото за избираніето на прѣдметытѣ ще кажемъ че сѫ сполучены най-добрѣ за да сѫ занимателны и полезны. Съдьржаніето на 1-й брой е 1, Прѣдговоръ. 2, Турска история 3, Козмографія 4, Человѣческытѣ пьравы. 5, Кладенцытѣ Артезенъ 6, Описаніе на рѣкѫтѫ Дунавъ. Излѣзва веднъжь въ мѣсецътъ; стран. 48 на осминѫ; цѣнѫ годишна гр. 60 за въ Вилаята а за навънъ отъ Вилаята ся прибавятъ пощанскытѣ разноскы.

ГРАММАТИКА ЗА НОВОБЪЛГАРСКЫЯ ЕЗЫКЪ. — отъ Ив. Н. Момчилова. изданіе първо въ Русчукъ. 1868. стр. 160 цѣнѫ 3 цванца.

НОВЪ БУКВАРЬ И ТАБЛИЦЫ краткы, печатаны въ печатницѫтѫ на Македоніѭ, съ нѣколко фигуркы. Букварь-тъ страницы 32 на 16, цѣна единътъ 20 пары, стотѣхъ 40 гр. Таблицытѣ едно тѣло 10 листа петь гр.

ЧИТАНКА ЧЕРКОВНА печатана въ печатницѫтѫ на Македоніѭ. Съдьржава най-потрѣбнытѣ нѣща отъ Наусницѫтѫ, отъ Псалтиря първа Катизма и нѣкои молитвы отъ Светчето за употрѣбеніе во взаимнытѣ училища. Цѣна едната три гроша, а стотѣхъ 250.

ПИТОМКА или правила за политизмътъ (малка Христоитія) за дѣцата. Цѣна 20 пари.

СРАВНИТЕЛНА ГРАММАТИКА за старый, черковный и новый Българскый языкъ, съ забѣлѣжванія и вьрху нарѣчіята му отъ П. Р. Славейкова (печата ся сега;) цѣна 5 гроша.